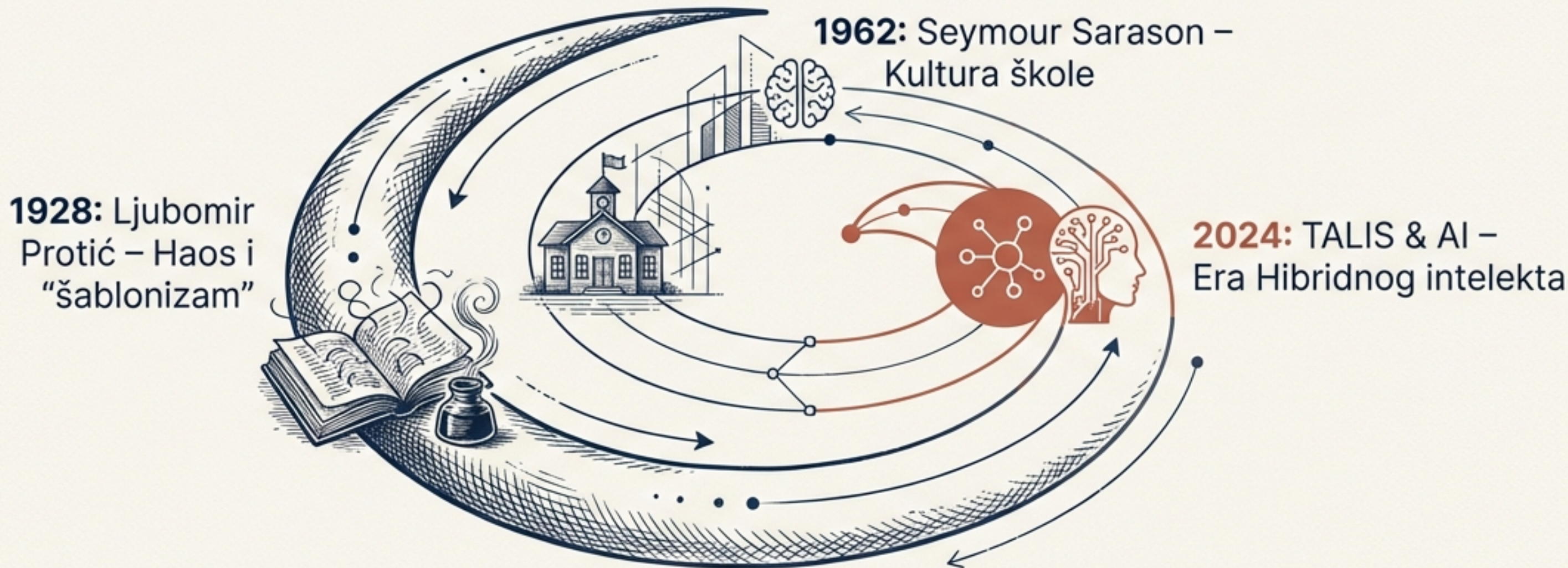

Pedagoški vrtlog svevremena: Od Protića do Veštačke inteligencije

Zašto se istorija ponavlja i kako da (konačno) promenimo ishod.

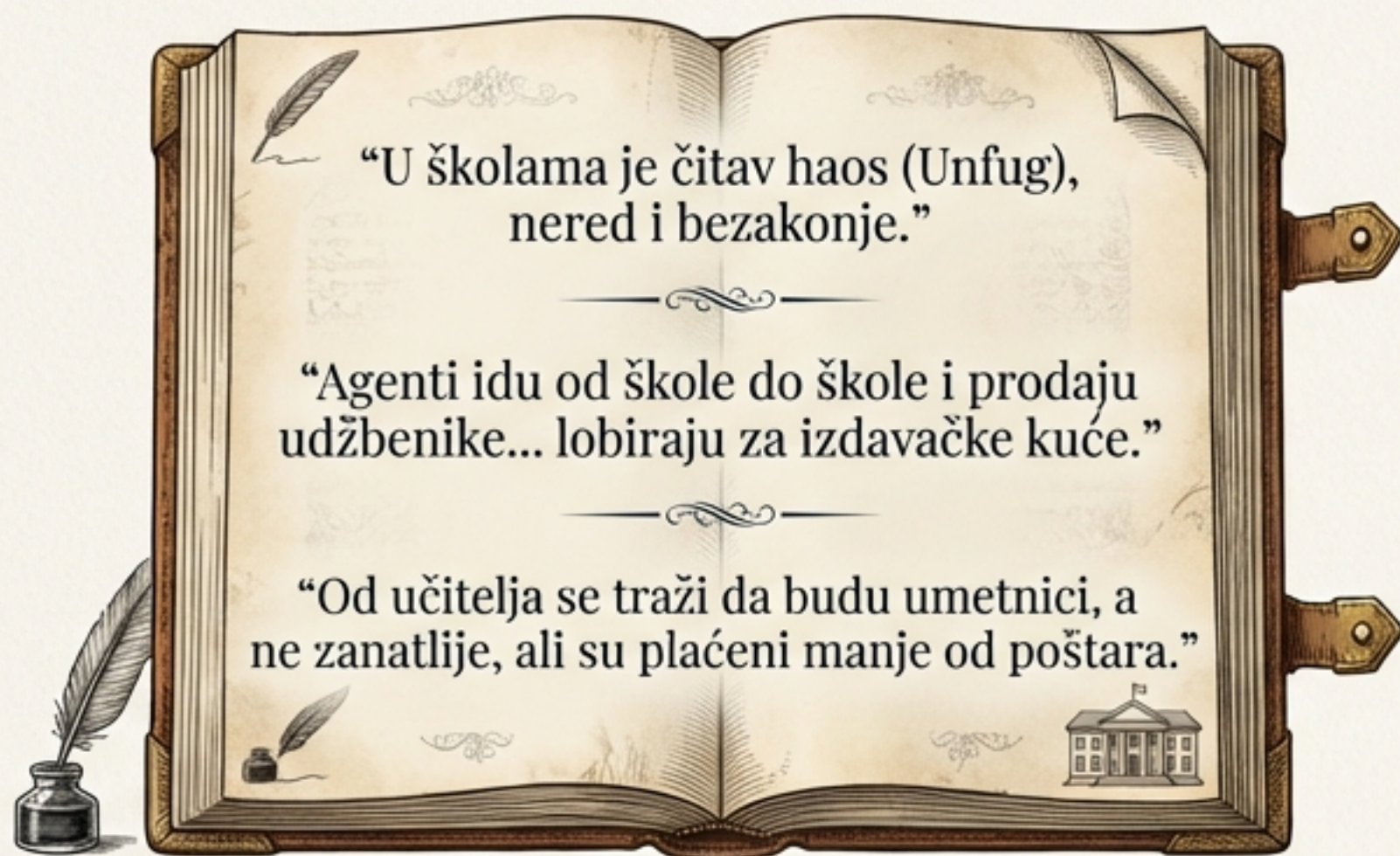

ANALIZA PROŠLOSTI RADI KREIRANJA BUDUĆNOSTI

Iluzija noviteta: Protićevo ogledalo (1928 vs. 2024)

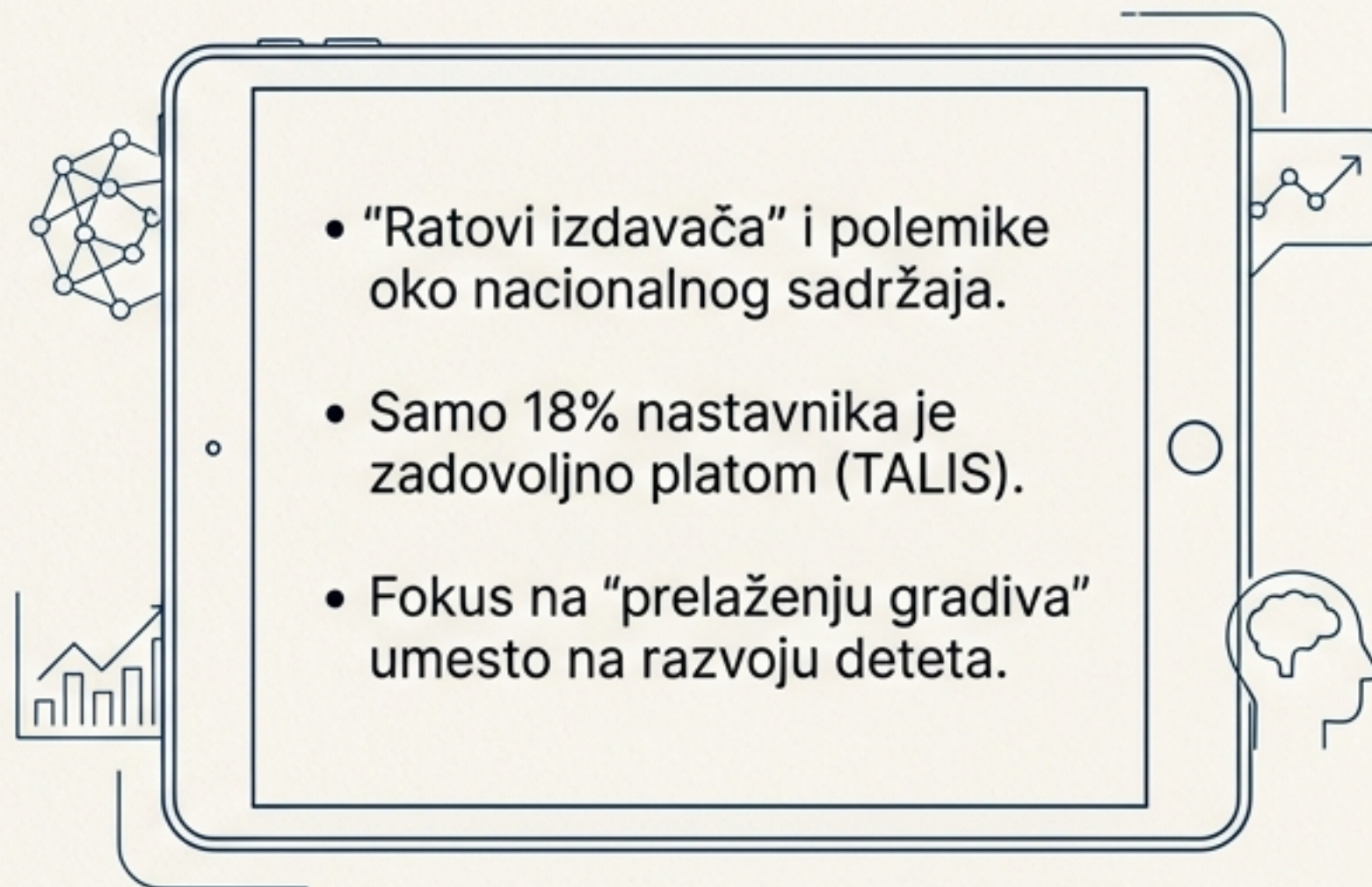
Problemi nisu novi. Samo je brzina veća.

TADA: 1928

Izvor: Lj. M. Protić

SADA: 2024

Izvor: TALIS 2024 / Aktuelna praksa

Pedagoška stvarnost ostaje ista jer se bavimo SREDSTVIMA (udžbenici), a ne SUŠTINOM (odnos nastavnik-učenik).

‘Neproučeni problem’: Dijagnoza Simora Sarasona

“Mnogo je lakše promeniti kurikulum nego promeniti kulturu škole.” — Seymour Sarason (1962/1986)

Nastavnik kao tehničar

Obrazovanje se fokusira na tehnike i sadržaj, zanemarujući psihološku pripremu i usamljenost profesije.

Otpor sistema

Novi nastavnik brzo postaje 'stari' nastavnik ako ga kultura škole 'usisava' u rutinu.

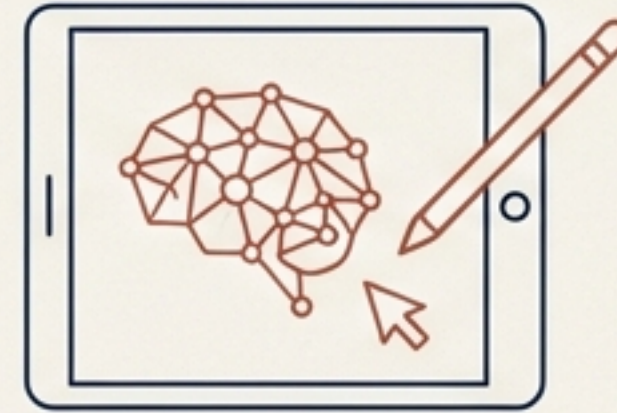
Jaz teorije i prakse

Nastavnici se obučavaju u vakuumu, nepripremljeni za dinamiku razreda ("Teaching is a lonely profession").

Tačka stagnacije: Od 'Prelaženja gradiva' do **Ishoda**

=

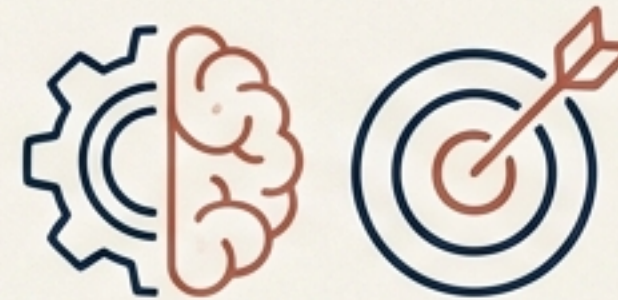
STARI MODEL: **GRADIVO**

- Obavezan **spisak lekcija**
- Reprodukcija **definicija**
- Cilj: **Zapamtiti** podatke za test

NOVI PRISTUP: **ISHODI**

- **Očekivani ishod** (npr. prepoznavanje stilova)
- **Međupredmetne kompetencije**
- Cilj: **Funkcionalno znanje** primenjivo u životu

Gde smo danas? Realnost srpske učionice (TALIS 2024)

SNAGA (BELONGING)

88% nastavnika se oslanja na kolege (iznad OECD proseka).

90% ima dobre odnose sa direktorom.

Imamo jak timski duh.

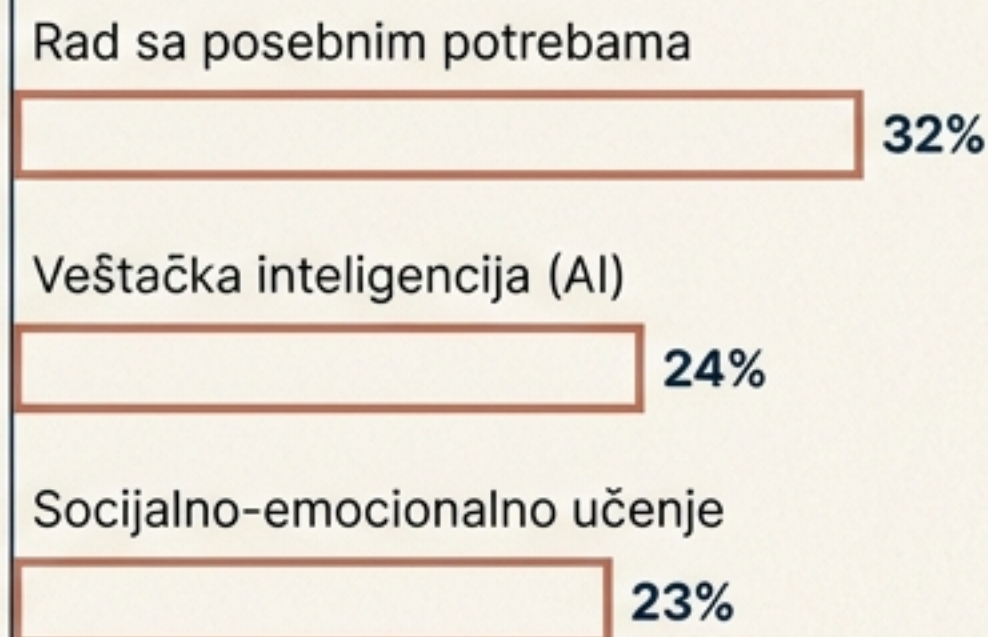
SISTEMSKI PROPUST

Samo **43%** smatra da su obuke korisne (OECD prosek 58%).

Visok stres zbog čestih promena kurikuluma.

GORUĆE POTREBE

Sistem mora da omogući nastavnicima da 'postaju', a ne da im postavlja prepreke birokratijom.

Rizik dehumanizacije: Efikasnost vs. Empatija

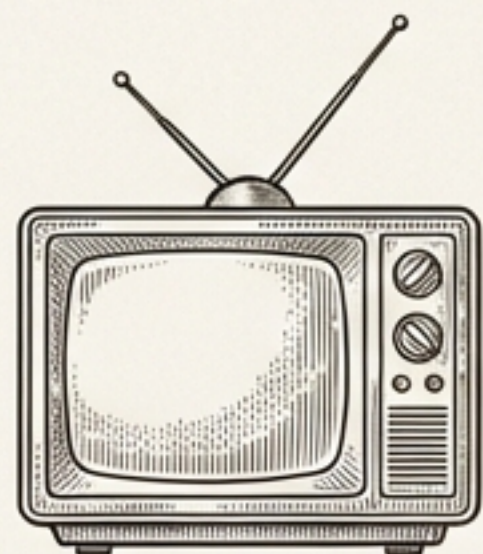

OPASNOST: Optimizacija dece kao softvera. Škola ne sme postati “fabrika znanja” koja proizvodi uniformnost.

CILJ: Obrazovanje kao oslobađanje autentičnosti.

“Čovek nije mašina koja se može popraviti za sasvim druge ciljeve.” – C.G. Jung

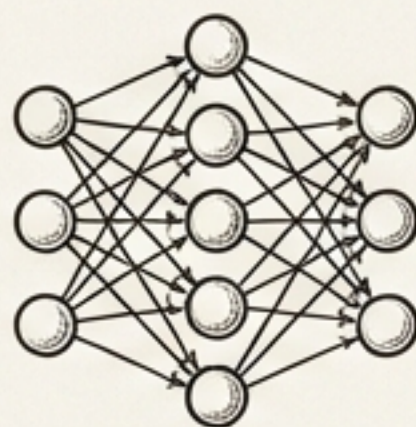
Tektonska promena: 44% veština nestaje do 2027.

Televizija:
40 godina

Pametni telefon:
15 godina

**Veštačka
Inteligencija (VI):**
2 meseca

IMPLIKACIJA: AI preuzima **SADRŽAJ** (stari fokus). Nastavnik preuzima **ISHODE** (kritičko mišljenje, etika).

Nova Pismenost (OECD Definicija)

1. Analiza
2. Sinteza
3. Prepoznavanje lažnih vesti

(Note: "Čitalačka pismenost više nije kodiranje slova.")

Budućnost leži u Hibridnom Intelektu

AI pruža brzinu i konzistentnost, čovek empatiju i etičko rasuđivanje.

AI: Brzina i konzistentnost

Rutinski i repetitivni zadaci, obrada podataka.

NASTAVNIK: Empatija i etičko rasuđivanje

Kreativni i socijalno-emocionalni aspekti.

Mašina daje odgovore. Nastavnik uči učenike koja pitanja da postave.

Izlaz iz vrtloga: Nastavnik kao Dizajner

Od 'Izvršioca' (poštara) do 'Arhitekta' (kreatora iskustva).

Udžbenik je heuristički alat, ne štaka. Jednako obrazovanje za sve ne znači isto gradivo za sve, već prilagođen put do istog ishoda.

Unutrašnje sidro: Stabilnost u buri promena

BEING (Biti)
Integritet, vrednosti,
autentičnost.
Odgovor na pitanje:
Zašto ovo radim?

BELONGING (Pripadati)
Pripadnost
zajednici i
psihološka
bezbednost
(oslonac na
kolege).

BECOMING (Postajati)
Kontinuirano učenje,
odučavanje od
zastarelih praksi i
adaptacija na AI.

SIDRO (ANCHOR)

Ako škola ne oblikuje decu,
oblikovaće ih algoritmi. Sidro osigurava
da tehnologija služi čoveku.

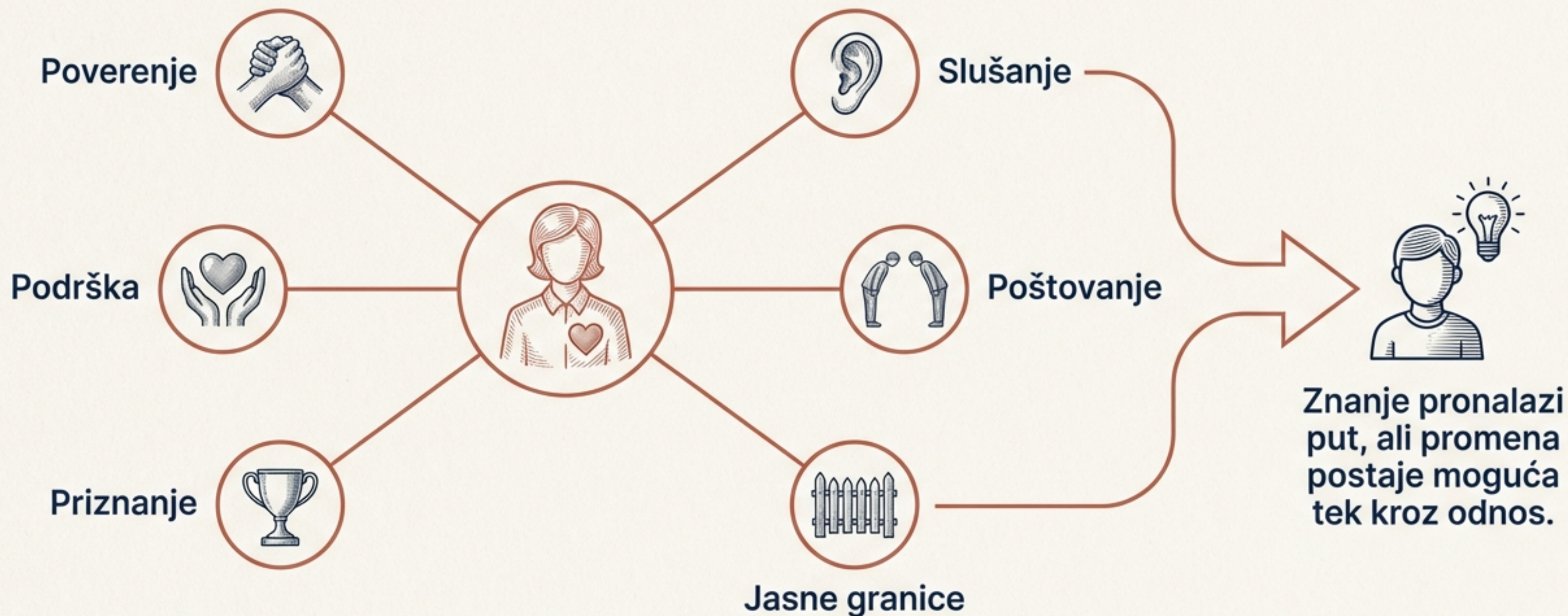
Četiri stuba motivacije: Od radnog zadatka do poziva

Rezultat visoke agencije:

- Manji stres
- Veće zadovoljstvo poslom
- Nastavnik kao pokretačka snaga

Programi ne menjaju ljude – odnosi menjaju ljude

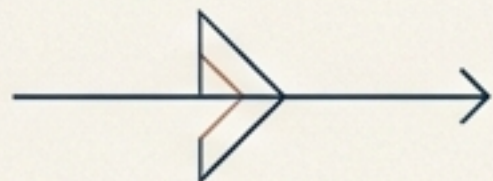
Dobrobit (wellbeing) nastavnika je preduslov za uspeh učenika.
Ne možete sipati iz prazne čaše.

Ekosistem podrške: Kako sistem prati nastavnika?

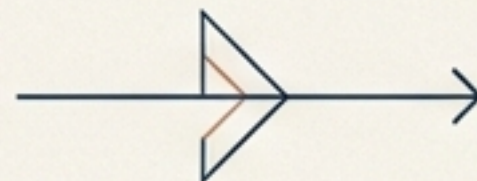
Do Decembra 2024.

Završetak programa za 5. razred i 1. srednje.

Od 2025. Godine

Moduli za digitalne kompetencije, formativno ocenjivanje, upotreba AI alata.

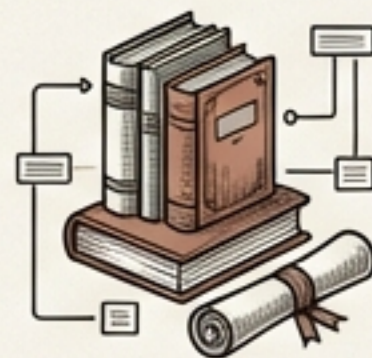
Cilj do 2026.

Minimalno 30 sati obuke po nastavniku usklađene sa novim kurikulumom

ZAJEDNICA KOJA UČI (The Learning School)

Mentorstvo u školi

Deljenje materijala

Roditelji kao partneri

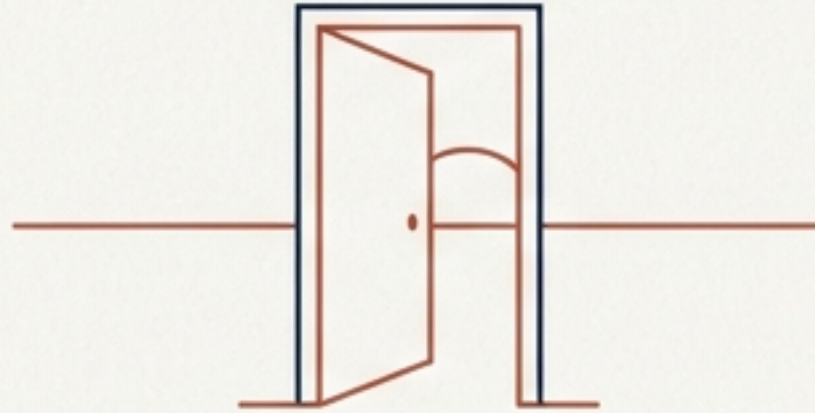
Transformacija profesionalnog razvoja od 'obaveze' ka 'osnaživanju'.

Vizija budućnosti: Društvo znanja i ljudske vrednosti

Vaše odluke danas određuju kakvu će Srbiju učiti učenici sutra.

Manifesto za izlazak iz vrtloga

PROGRAM je samo **mapa** (kostur).

AI je samo **alat** (motor).

NASTAVNIK je **duša** (sidro).

Ne jurimo da 'pređemo gradivo'. Gradimo ljude. Ako mi ne unesemo empatiju, etiku i kritičko mišljenje u učionicu, niko (i ništa) drugi to neće uraditi.

Budite arhitekta, a ne izvršioči.